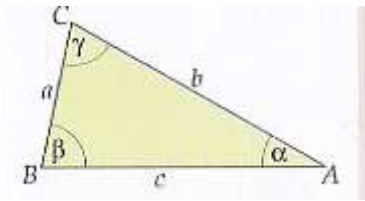

SIINUSLAUSE JA KOOSINUSLAUSE (10. klassi 2. kursus)

I Siinuslause ehk siinusteoreem

$$\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma}$$

Kolmnurga külgede ja nende vastasnurkade siinuste suhted on .....

Siinuslauset saab kasutada kolmnurga antud elementide (küljed, nurgad) puuduvate elementide leidmiseks ehk **kolmnurga lahendamiseks**.

Siinjuures tuleb meeles pidada, et kolmnurga:

- 1) sisenurkade summa on .....
- 2) kahe lühema külje summa on ..... kolmandast küljest.

Näiteks:

1. Kolmnurga üks külg on 5 m, teine külg 4 m ja viimase vastasnurk 30° . Leidke kolmnurga nurgad.

Vastus: $38,7^\circ$ ja $111,3^\circ$.

2, Kolmnurga nurgad on $50,6^\circ$ ja $30,2^\circ$ ning viimase vastaskülg 3,625 m. Lahendage kolmnurk.

Vastus: Nurk on $99,2^\circ$ ja küljed 5,57 m ja 7,11 m.

II Koosinuslause ehk koosinusteoreem

$$a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha \quad \Rightarrow \cos \alpha = \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc}$$

$$b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos \beta \quad \Rightarrow \cos \beta = \frac{a^2 + c^2 - b^2}{2ac}$$

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma \quad \Rightarrow \cos \gamma = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab}$$

Kolmnurga kahe külje ruut võrdub kahe teise külje ruutude ..... miinus nende külgede ja nende vahelise nurga ..... kahekordne korrutis.

Näiteks:

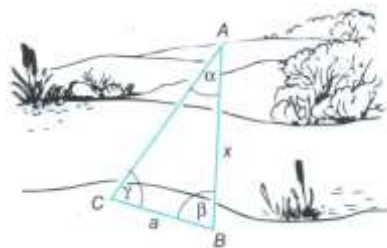
1. Kolmnurga küljed on 3 dm ja 4 dm ning nende vaheline nurk on 120° . Leidke kolmnurga pindala, kolmas külg ja teised nurgad.

Vastus: 5 dm^2 , 6 dm, 26° , 34° .

2. Kolmnurga küljed on 3 cm, 5 cm ja 7 cm. Leidke nurgad.

Vastus: 22° , 38° , 120° .

* * *

Arvutage punktide A ja B vaheline kaugus, kui baas $CB = 80 \text{ m}$, $\gamma = 77^\circ$ ja $\beta = 73^\circ$.

Vastus: $x \approx 156 \text{ m}$.